

Veselības un darbspēju
ekspertīzes ārstu
valsts komisija

Publiskais gada pārskats 2022

Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts
komisija

2023

SATURS

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	3
1.PAMATINFORMĀCIJA	4
1.1. KOMISIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA	4
1.2.KOMISIJAS DARBĪBAS VIRZIENS, MĒRĶI	6
1.3. KOMISIJAS DARBĪBAS STRATĒGIJAS PRIORITĀTES	6
2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI	7
2.1. FINANŠU RESURSI UN TO IZLIETOJUMS	7
2.2. DARBĪBAS REZULTĀTI UN SNIEGTIE PAKALPOJUMI	10
2.2.1. INVALIDITĀTES EKSPERTĪZES	12
2.2.2. PIENEMTIE LĒMUMI UN ATZINUMI	13
2.2.3. INVALIDITĀTES APLIECĪBAS	15
2.2.4. IESNIEGUMI, KONSULTATĪVAIS TĀLRUNIS	15
2.3. KOMISIJAS VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMAS EFEKTĪVAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI	17
2.3.1. APMĀCĪBAS , SEMINĀRI	17
2.3.2. STRUKTURĀLĀS IZMAIŅAS	17
2.3.3. IEVIESTIE AUDITA IETEIKUMI	18
2.4. Darbības stratēģijā sasniedzamo rezultātu izpildes analīze	19
3.PERSONĀLS	21
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	22
5. 2023.GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	25
5.1. Iepriekšējā gadā iesāktie pasākumi, kas tiks turpināti	25
5.2. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi	25
PIELIKUMI	27
1.pielikums	27
2.pielikums	28
3.pielikums	29

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

DNL – darba nespējas lapas

EIS – elektroniskā informācijas sistēma

ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds

ESF – Eiropas Sociālais fonds

IIS – invaliditātes informatīvā sistēma

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

Komisija – Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija

MK – Ministru kabinets

MVKN – Metodiskās vadības un kontroles nodaļa

SPN – Starptautisko pakalpojumu nodaļa

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija

VPVKAC – Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs

VSAA – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras

1.PAMATINFORMĀCIJA

1.1. KOMISIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA

Komisija ir labklājības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras pamatfunkcija ir veikt prognozējamās invaliditātes un invaliditātes ekspertīzi Invaliditātes likuma 7.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajām personām.

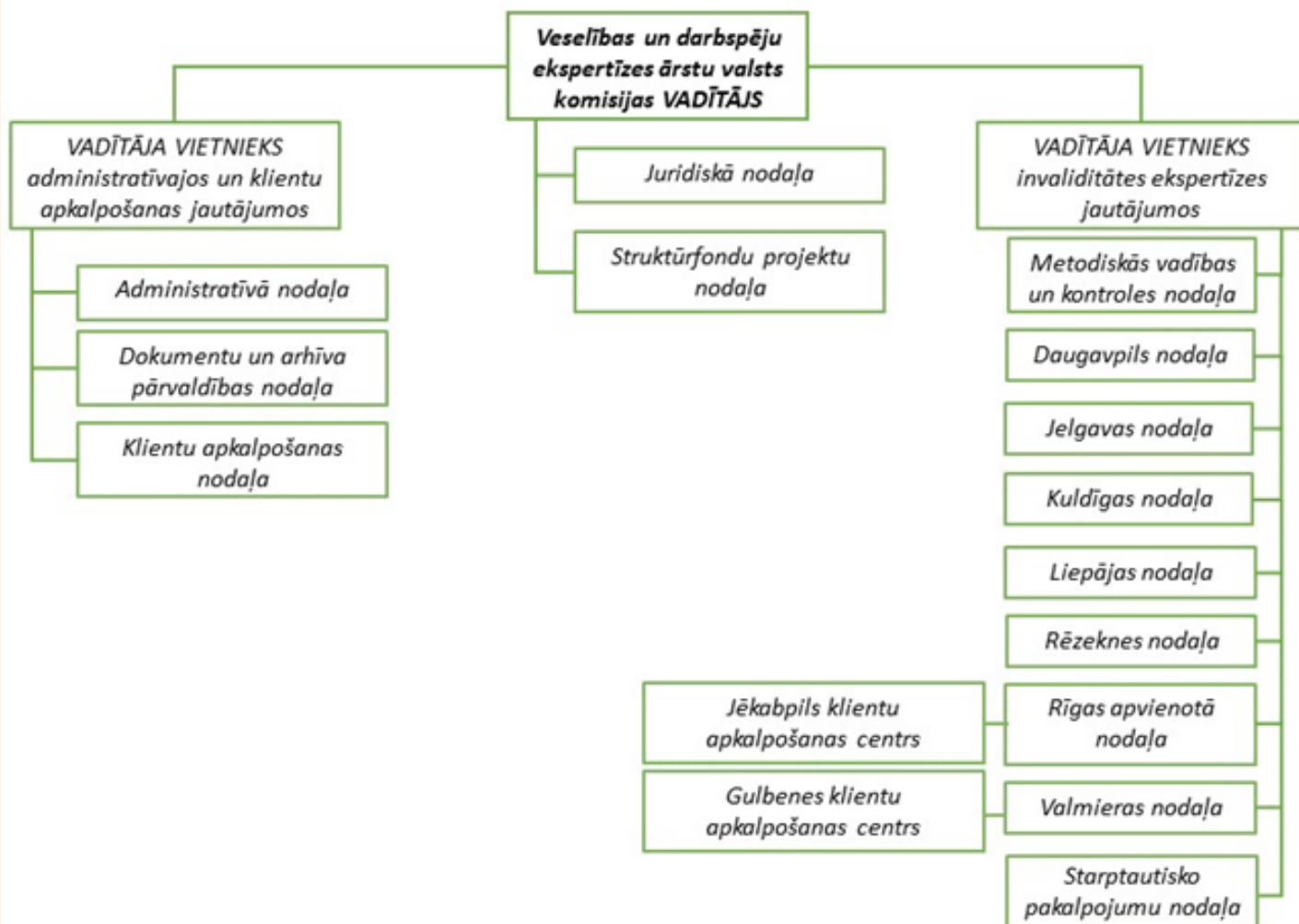
Komisijas juridisko statusu, funkcijas, uzdevumus, kompetenci, tiesības un tiesiskuma nodrošināšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2011.gada 26.aprīļa noteikumi Nr.315 "Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas nolikums".

Komisijas struktūra, darba organizācija, Komisijas vadītāja, vadītāja vietnieki, ierēdņu un darbinieku (turpmāk – nodarbinātie) kompetence, tiesības un pienākumi noteikti Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas reglamentā.

Lai nodrošinātu Komisijas sniegto pakalpojumu pieejamību visiem Latvijas iedzīvotājiem, klientu apkalpošana organizēta septiņās reģionālajās nodaļās (Rīgas apvienotā nodaļa, Daugavpils nodaļa, Jelgavas nodaļa, Kuldīgas nodaļa, Liepājas nodaļa, Rēzeknes nodaļa un Valmieras nodaļa) un divos klientu apkalpošanas centros (Rīgas apvienotās nodaļas Jēkabpils klientu apkalpošanas centrs un Valmieras nodaļas Gulbenes klientu apkalpošanas centrs) (Attēls Nr.1.).

Vadības un pamatdarbības atbalsta funkcijas – klientu apkalpošanu, administratīvo, saimnieciskā nodrošinājuma, finanšu, tiesvedības un juridisko atbalstu – Komisijā nodrošina sešas nodaļas (Administratīvā nodaļa, Dokumentu un arhīva pārvaldības nodaļa, Metodiskā vadības un kontroles nodaļa, Juridiskā nodaļa, Starptautisko pakalpojumu nodaļa, Struktūrfondu projektu nodaļa un Klientu apkalpošanas nodaļa (Attēls Nr.1.)). Grāmatvedības uzskaites, personālvadības, iekšējā audita atbalsta funkcijas ir centralizētas Labklājības ministrijā, bet IT administratora atbalsta funkcijas līdz 31.12.2022 nodrošināja Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Informācijas tehnoloģiju departaments .

Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas struktūrshēma

1.2.KOMISIJAS DARBĪBAS VIRZIENS, MĒRĶI

Komisijas darbības virziens – prognozējamās invaliditātes un invaliditātes ekspertīze (turpmāk – invaliditātes ekspertīze).

Darbības virziena mērķis– profesionāla un objektīva funkcionēšanas ierobežojuma izvērtēšana un kvalitatīva, klientam saprotama administratīvā akta izdošana, ar kuru tiek noteikta invaliditāte un tiesības uz noteiktiem invaliditātes seku mazināšanas pasākumiem.

1.3. KOMISIJAS DARBĪBAS STRATĒGIJAS PRIORITĀTES

- »»»» Nodrošināta vienveidīga invaliditātes noteikšanas kritēriju piemērošana, izvērtu un kvalitatīvu lēmumu pieņemšana un noformēšana.
- »»»» Pilnveidota Invaliditātes informatīvā sistēma – efektīvs invaliditātes ekspertīzes process.
- »»»» Īstenota klientorientēta pakalpojuma sniegšana.
- »»»» Nodrošināta tiesiska un godprātīga datu apstrāde un uzglabāšana.
- »»»» Lietpratīgi darbinieki.

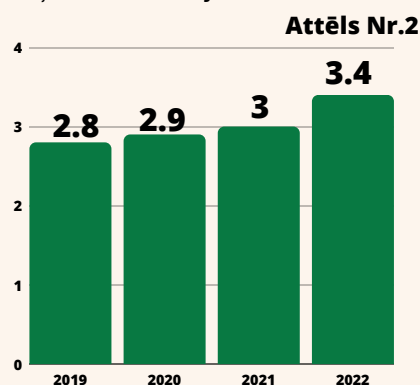
2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. FINANŠU RESURSI UN TO IZLIETOJUMS

Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2022. gadam" un finanšu ministra 2022.gada rīkojumiem, Komisijas darbības nodrošināšanai pārskata gadā kopumā piešķirti finanšu līdzekļi 3 906 040 *euro* apmērā. Izdevumu faktiskā izpilde 2022.gadā bija 3 642 710 *euro*, jeb 93,3% no plānotā.

1. Valsts budžeta programmas 05.00.00 "Valsts sociālie pakalpojumi" apakšprogramma 05.62.00 "Invaliditātes ekspertīžu nodrošināšana" ar kopējo piešķirto finansējumu izdevumu segšanai 2022.gadā 3 554 326 *euro* apmērā (Tabula Nr.1).

Izdevumu izmaiņas valsts budžeta apakšprogrammā 05.62.00 "Invaliditātes ekspertīžu nodrošināšana" 2019.-2022.gadā, milj. *euro*

Tabula Nr.1

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2021.gadā (faktiskā izpilde <i>euro</i>)	2022.gadā	
			Apstiprināts likumā (<i>euro</i>)	Faktiskā izpilde (<i>euro</i>)
1.	Resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 968 453	3 536 490	3 435 770
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 882 299	3 341 275	3 285 302
1.2.	transferti	86 154	195 215	150 468
2.	Izdevumi (kopā)	2 965 781	3 554 326	3 415 989
2.1.	uzturēšanas izdevumi	2 944 961	3 505 987	3 368 044
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 944 287	3 504 377	3 366 434
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	674	1 610	1 610
2.2.	kapitālie izdevumi	20 820	48 339	47 945
	Finansiālā bilance	2 672	-17 836	19 781

Piešķirtos finanšu līdzekļus 2022. gadā Komisija izlietoja atbilstoši apstiprinātajam pamatbudžeta programmu, apakšprogrammu, pasākumu resursu izdevumu segšanai (ieņēmumu) un plānoto izdevumu tāmēm un finansēšanas plāniem, lai pārskata periodā nodrošinātu Komisijas funkciju veikšanu. Salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošā pārskata perioda izpildi, izdevumi palielinājušies par 450 208 *euro* jeb 13,2 %.

Izdevumu izmaiņu galvenie ietekmējošie faktori:

- izdevumi atlīdzībām palielinājušies ņemot vērā atlīdzības pieaugumu ārstniecības personālam no 2022.gada 1.janvāra, konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšanai ārstniecības personālam;
- izdevumi precēm un pakalpojumiem palielinājušies, galvenokārt, pasta pakalpojumiem un telpu nomas maksai.

Pārskata periodā neapgūts finansējums 138 337 *euro* jeb 3,9 %, kas pārsvarā saistīts ar vakantajām amata vietām Komisijā.

Pārskata periodā Publisko iepirkumu likuma ietvaros noslēgts līgums ar SIA "ADI Kartes" par invaliditātes apliecību izgatavošanas sagatavju ar hologrammu piegādi.

Pārskata periodā Publisko iepirkumu likuma ietvaros iegādātas preces un pakalpojumi par kopējo summu 51 253,88 *euro* (neieskaitot ERAF un ESF+ projekta ietvaros iegādātas preces un pakalpojumus).

Savukārt Elektronisko iepirkumu sistēmā iegādātas preces un pakalpojumi par kopējo summu 26 114,15 *euro* (neieskaitot ERAF projekta ietvaros iegādātas preces un pakalpojumus).

2. Valsts budžeta programmas 62.00.00 "Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogrammas 62.07.00 "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)" ietvaros īstenots darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "IKT pieejamība, e-pārvalde un pakalpojumi" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijie-darbību" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" projekts „Invaliditātes ekspertīzes pakalpojumu kvalitātes uzlabošana” (Nr. 2.2.1.1/19/I/004) ar kopējo piešķirto finansējumu izdevumu segšanai 2022.gadā 250 980 *euro* apmērā (Tabula Nr.2).

Tabula Nr.2

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2021.gadā (faktiskā izpilde <i>euro</i>)	2022.gadā	
			Apstiprināts likumā (<i>euro</i>)	Faktiskā izpilde (<i>euro</i>)
1.	Resursi izdevumu segšanai (kopā)	63 779	250 980	140 005
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	63 779	250 980	140 005
2.	Izdevumi (kopā)	63 779	250 980	140 005
2.1.	uzturēšanas izdevumi	63 779	38 276	36 003
2.1.1.	kārtējie izdevumi	63 779	38 276	36 003
2.2.	kapitālie izdevumi	0	214 558	105 856

Pārskata periodā ERAF projekta ietvaros optimizēti Komisijas procesi, pilnveidota IIS un valsts pakalpojumu portālā Latvija.lv izvietotie Komisijas e-pakalpojumi. ERAF projekts īstenots saskaņā ar Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1.pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" nosacījumiem.

Projekta ietvaros pārskata periodā izlietots finansējums 140 005 *euro* - 55,8% no plānotā. Projekta ietvaros pārskata periodā izstrādāta IIS integrācija ar LVRTC e-Identitātes un eParakstīšanas platformu, notifikāciju funkcionalitāte, integrācija ar Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmu, datu analītikas un operatīvo atskaišu funkcionalitāte un pilnveidoti valsts pārvaldes pakalpojuma portāla Latvija.lv jaunā ietvara testa vidē izmitinātie Komisijas e-pakalpojumi.

ERAF projekta īstenošanas periods ir no 2019. gada 7. novembra līdz 2023. gada 6. decembrim, jeb 49 mēneši.

3. Valsts budžeta programmas 63.00.00 "Eiropas Sociālā fonda projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogrammas 63.08.00 "Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) projektu un pasākumu īstenošana (2021–2027)" ietvaros īstenots Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.3.6. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku, tostarp vistrūcīgāko un bērnu, sociālo integrāciju" 4.3.6.2. pasākuma "Atbalsta pasākumi Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas klientu apkalpošanas efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai, speciālistu profesionālo spēju, invaliditātes informatīvās sistēmas procesu un funkcionalitātes pilnveidei" projekts "Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas darbības efektivitātes un kvalitātes uzlabošana" ar kopējo piešķirto finansējumu izdevumu segšanai 2022.gadā 60 000 euro apmērā (Tabula Nr.3).

Tabula Nr.3

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2021.gadā (faktiskā izpilde <i>euro</i>)	2022.gadā	
			Apstiprināts likumā (<i>euro</i>)	Faktiskā izpilde (<i>euro</i>)
1.	Resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	60 000	47 309
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	0	60 000	47 309
2.	Izdevumi (kopā)	0	60 000	47 309
2.1.	uzturēšanas izdevumi	0	56 805	44 114
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	56 805	44 114
2.2.	kapitālie izdevumi	0	3 195	3 195

ESF+ projekta īstenošana uzsākta 2022.gada 9.jūnijā. Projekta ietvaros plānots pilnveidot Komisijas nodarbināto profesionālās prasmes, tai skaitā ārstu profesionālās zināšanas invaliditātes noteikšanas jomā, pilnveidot Invaliditātes informatīvās sistēmas procesus atbilstoši plānotajām izmaiņām normatīvajos aktos par bērnu ar invaliditāti noteikšanas sistēmas izmaiņām un uzlabot personu ar invaliditāti vai funkcionēšanas ierobežojumiem izpratni par sniegtajiem pakalpojumiem un pieejamo atbalstu invaliditātes gadījumā.

Projekta ietvaros pārskata periodā izlietots finansējums 47 309 euro, jeb 78,8% no plānotā. Projekta ietvaros pārskata periodā uzsāktas projekta darbības par mācību moduļu izstrādi, aprobēšanu un pilnveidošanu, par apkalpošanas procesu kvalitātes un ikgadējās novērtēšanas datu analīzi prognozējamās invaliditātes un invaliditātes ekspertīzei un iepirkuma procedūra, lai nodrošinātu sabiedrības informēšanas pasākumu par aktualitātēm invaliditātes noteikšanas jomā.

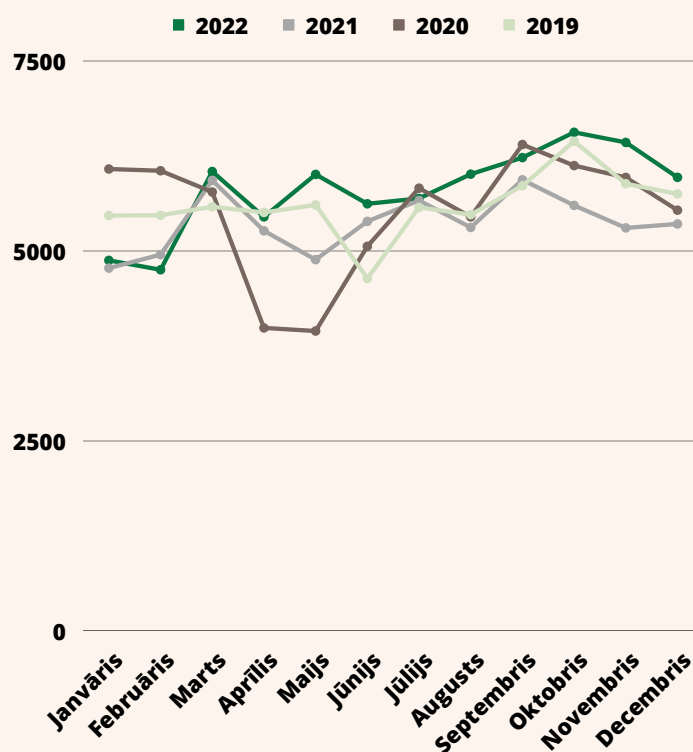
ESF+ projekta īstenošanas periods ir no 2022. gada 9. jūnija līdz 2025. gada 31. decembrim jeb 43 mēneši.

4. Valsts budžeta programmas 97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana" apakšprogrammā 97.02.00 "Nozares centralizēto funkciju izpilde" Komisijai piešķirts finansējums izdevumu segšanai 2022.gadā 40 734 euro apmērā, ēkas remontdarbiem un transferta pārskaitījumam Valsts ieņēmumu dienestam par IT sistēmas pielāgošanu. Pārskata periodā finansējums apgūts 39 407 euro apmērā jeb 96,7 % no plānotā.

2.2. DARBĪBAS REZULTĀTI UN SNIEGTIE PAKALPOJUMI

Komisijā pārskata periodā vērojams netipiski augsts personu iesniegumu pieplūdums. Iesniegumu invaliditātes ekspertīzei pieplūdums šajā periodā bija ar augšupejošu tendenci – 2022. gada pirmajā pusgadā vidēji mēnesī tika iesniegti 5500 iesniegumi, bet otrajā pusgadā – 6147 iesniegumi (Attēls Nr.3). Lai gan 2022.gada nogalē iesniegumu skaits nedaudz samazinājās, tomēr tas uzskatāms par augstu iesniegumu skaita rādītāju salīdzinājumā ar 2019., 2020. un 2021.gadu (Attēls Nr.3). Minēto situāciju, izraisīja straujā inflācija un sociālekonomiskās situācijas pasliktināšanās, it īpaši radot negatīvas sekas uz iedzīvotājiem ar zemiem un ļoti zemiem ienākumiem, valsts un pašvaldību atbalsts personām ar invaliditāti energoresursu sadārdzinājuma kompensēšanai, kā arī citi personām ar invaliditāti noteiktie atbalsta pasākumi, piemēram, iepriekš beigušies automātiskie pagarinājumi saistībā ar ārkārtējās situācijas laiku 2022. gada pavasarī, kas mehāniski radīja iesniegumu skaita pieplūdumu noteiktā laikposmā, jo lielam skaitam cilvēku invaliditātes termiņš beidzās ļoti tuvos datumos.

Attēls Nr.3

Komisijas pamatdarbību raksturojošie rezultātīvie rādītāji 2022.gadā				
Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība		
		Plānotais	Izpilde	Izpilde %
Saņemtie iesniegumi invaliditātes ekspertīzei	skaits	70 000	69 891	99,84
Pirmreizējās invaliditātes ekspertīze	skaits	25 000	25 195	100,78
Atkārtotās invaliditātes ekspertīze	skaits	43 000	38 554	89,66
Pieņemtie lēmumi, t.sk.:		110 000	109 951	99,96
<i>lēmumi par invaliditāti (t.sk. lēmumi par darbaspēju zaudējumu procentos (ar speciāliem cēloņiem))</i>	skaits	72 950	75 913	104,06
<i>lēmumi par prognozējamo invaliditāti</i>		50	6	12,00
<i>citi ar invaliditāti saistītie lēmumi (atzinumi)</i>		37 000	34 032	91,98
Pārējie pakalpojumi, t.sk.:		65 930	60 635	89,26
<i>izsniegtas invaliditātes apliecības</i>	skaits	65 000	59 332	91,28
<i>pakalpojumi saskaņā ar Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu (ES) vai starpvalstu līgumiem (Krievija, Baltkrievija)</i>		930	1 303	140,11
Iesnieguma par invaliditātes ekspertīzi vidējais izskatīšanas ilgums	skaits dienās	30	30,47	-
Elektroniski saņemto iesniegumu invaliditātes ekspertīzei un invaliditātes ekspertīzes lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu īpatsvars no kopējā iesniegumu skaita	%	3,0	4,64	-

2.2.1. INVALIDITĀTES EKSPERTĪZES

Attēls Nr.4

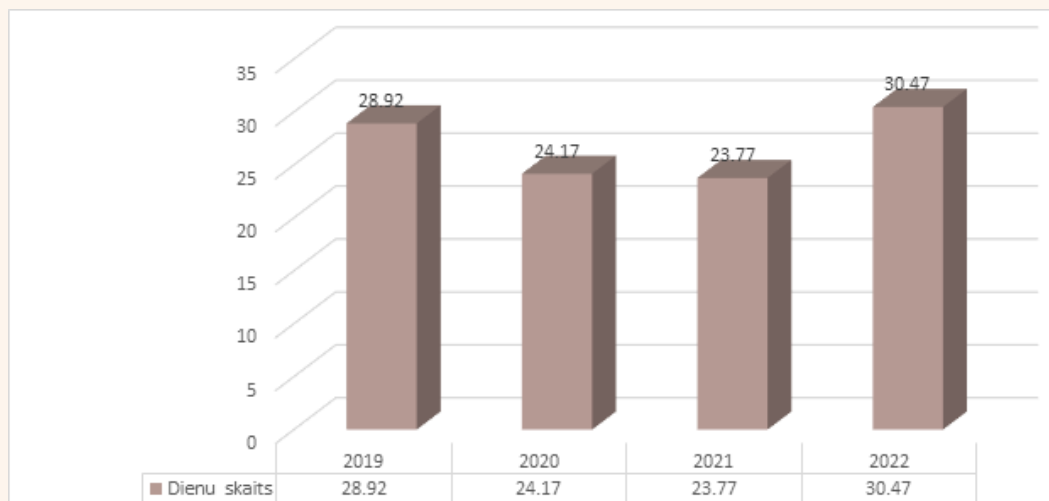

Komisijā pārskata periodā saņemti 69 891 iesniegumi invaliditātes ekspertīzes veikšanai, savukārt ir veiktas 63 749 invaliditātes ekspertīzes (Attēls Nr.4). Iesniegumu izskatīšanas vidējais laiks ir 30.5 dienas. Vidējais iesniegumu izskatīšanas laiks salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir pieaudzis (Attēls Nr. 5), kas bija izskaidrojams ar iepriekš minēto – 2022.gada 2.pusgadā Komisijā vērojams augsts personu iesniegumu pieplūdums.

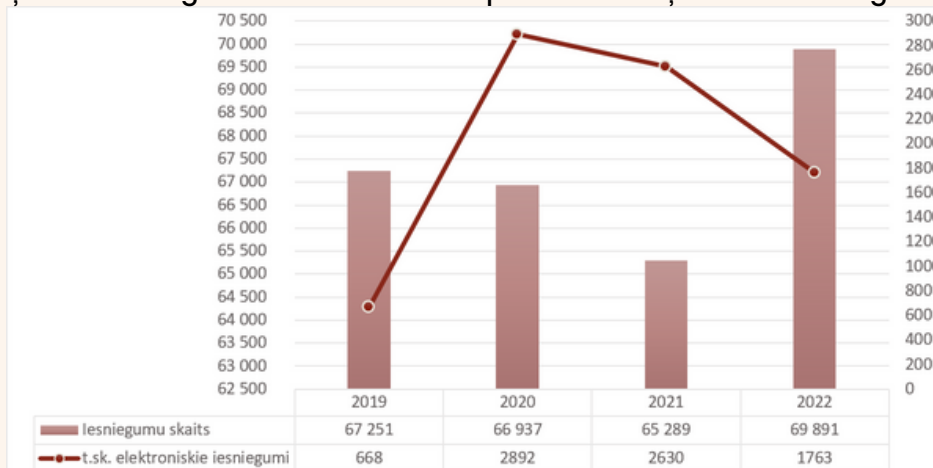
Apzinoties, ka kavēto lēmumu dēļ personām tiek negatīvi ietekmētas viņu tiesības uz sociālo aizsardzību invaliditātes gadījumā, Komisija strādāja paaugstinātas intensitātes režīmā, lai pēc iespējas īsākā laikā varētu izskatīt vairāk iesniegumus un samazinātu iesnieguma izskatīšanas kavējuma laiku. Bet, neskatoties uz to, Komisija nevarēja nodrošināt visu iesniegumu izskatīšanu Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā, un kavēto termiņu, kādā tiek pieņemts lēmums personas lietā, daļai personu radās pārrāvums invaliditātes statusā, kas ietekmēja personas tiesības saņemt valsts sniegto atbalstu invaliditātes seku mazināšanai – gan finansiālā veidā, gan pakalpojumu un atvieglojumu veidā. Lai novērstu radušos situāciju, Komisija, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 5. un 57.pantu, no 2022.gada 22.novembra līdz 2022.gada 23.decembrim personām, kurām beidzās noteiktās invaliditātes termiņš un bija iesniegts iesniegums invaliditātes ekspertīzei, izdeva starplēmumus par iepriekš noteiktās invaliditātes pagarināšanu uz laiku līdz 6 mēnešiem, bet ne ilgāk kā līdz jauna lēmuma pieņemšanai. Savukārt 2022.gada 24.decembrī stājās spēkā grozījumi Invaliditātes likumā, papildinot pārejas noteikumus ar 15.punktu, kas paredz, ka līdz 2023.gada 31.decembrim Komisijai ir dotas tiesības pagarināt personai iepriekš noteikto invaliditātes grupu uz laiku līdz sešiem mēnešiem, kamēr personas iesniegums atkārtotai invaliditātes ekspertīzei vēl ir izskatīšanas procesā un Komisijā vēl nav pieņemts lēmums.

Attēls Nr.5

Iesnieguma par invaliditātes ekspertīzi vidējais izskatīšanas ilgums, 2019–2022.gadā, dienas

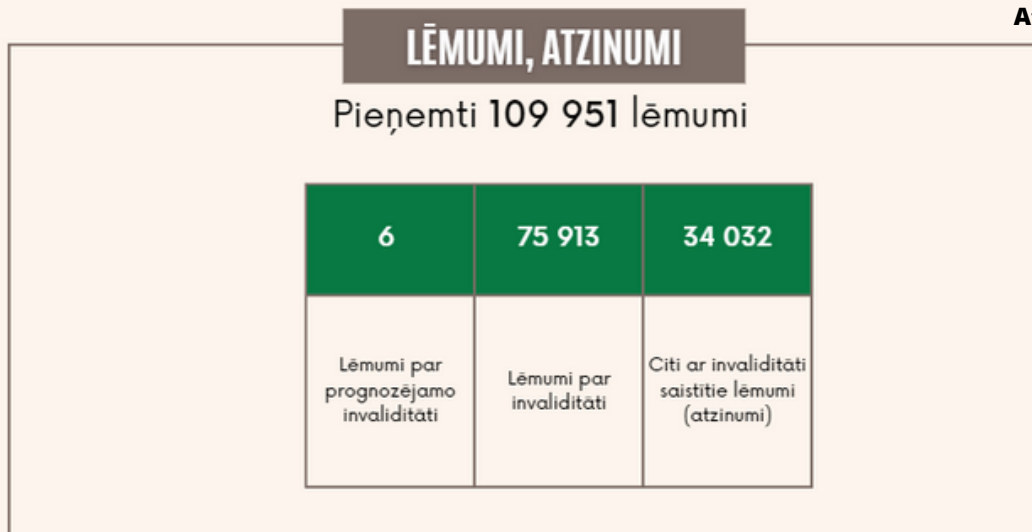
Saņemto iesniegumu invaliditātes ekspertīzei izmaiņas 2019.-2022.gadā, skaits

- Detalizētāku informāciju par personām ar invaliditāti skatīt publiskā pārskata pielikumos -
- 1.pielikums – Informācija par bērniem, kuriem pirmreizēji noteikta invaliditāte, sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un izglītošanās statusa 2022.gadā Latvijā;
  - 2.pielikums – Informācija par uzskaitē esošām pilngadīgām personām ar invaliditāti sadalījumā pa vecuma grupām, dzimumu un nodarbinātību 2022.gada decembrī Latvijā;
  - 3.pielikums – Informācija par uzskaitē esošām personām ar invaliditāti skaitu sadalījumā pēc administratīvās teritorijas 2022.gada decembrī Latvijā.

2.2.2. PIĒŅEMTIE LĒMUMI UN ATZINUMI

Attēls Nr.7

Pārskata gadā, pamatojoties uz veiktajām invaliditātes ekspertīzēm un ievērojot invaliditātes likuma Pārejas noteikumu 9.punktu un 15.punktu, pieņemti 109 951 lēmumi (75913 par invaliditāti, 6 par prognozējamo invaliditāti un 6584 lēmumi par darbības zaudējumu ar speciālajiem cēloņiem) (Attēls Nr.7), izpildot rezultatīvo rādītāju 99.96 % apmērā (Tabula Nr.4). 2022.gada 2.pusgadā tika pieņemts 1031 starplēmums un 120 lēmumi par administratīvā akta darbības termiņa pagarināšanu uz 6 mēnešiem.

Komisija vienlaikus ar lēmuma par invaliditāti pieņemšanu vai pēc tā sniedz atzinumus,, kas dod iespēju saņemt dažādus atvieglojumus un sociālos pakalpojumus no valsts un pašvaldībām. Kopumā pārskata gadā izsniegti 34 032 atzinumi (Attēls Nr.7).

Izsniegto atzinumu skaita plānotās vērtības nesasniegšana (91.98 %, skat. Tabulu Nr.4) saistāma gan ar to, ka 2021.gada 1.jūlijā spēkā stājās grozījumi Invaliditātes likuma 12.panta otrajā daļā, kas paredz, ka asistenta pakalpojumu personai ar I vai II invaliditātes grupu turpmāk ir tiesības saņemt, pamatojoties uz pašvaldības sociālā dienesta veikto asistenta pakalpojuma nepieciešamības un atbalsta intensitātes novērtējumu, nevis uz Komisijas izsniegtu atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību, kā tas bija noteikts iepriekš, gan jau iepriekš minēto normatīvo regulējumu par lēmumu un atzinumu termiņu pagarināšanu ārkārtējās situācijas laikā un trīs mēnešus pēc tās.

Visbiežāk pārskata gadā noteiktas medicīniskās indikācijas vieglā automobiļa speciālai pielāgošanai un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai, kopumā izsniedzot 17 894 atzinumus. Otrs pārskata periodā visbiežāk izdots atzinumu veids ir par īpašās kopšanas nepieciešamību- sniegti 9 829 atzinumi. Atzinumu par DNL pagarināšanu pēc 26 nedēļām saņēma 5567 personas (2021.gadā – 5564) un atzinumu par naturalizācijas procesa atvieglojumu 45 personas (2021.gadā – 26) (Attēls Nr.8).

Attēls Nr.8

Sniegto atzinumu skaita izmaiņas 2019.-2022.gads

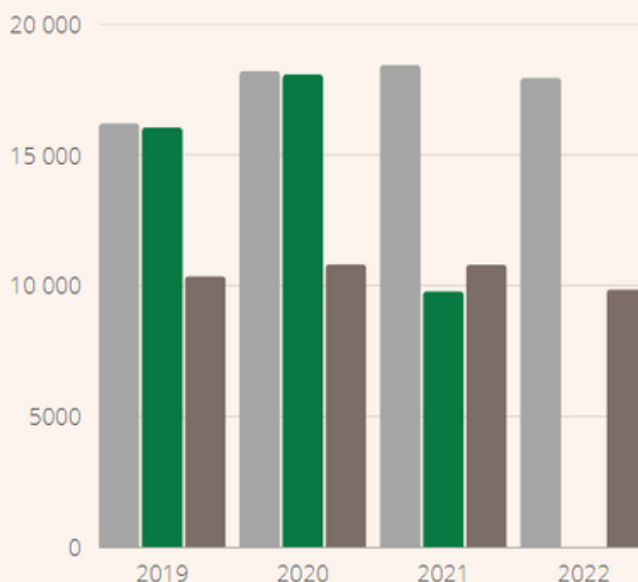
Atzinumi par medicīniskajām indikācijām vieglā automobiļa speciālai pielāgošanai un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai

Atzinums par asistenta pakalpojuma pašvaldībā nepieciešamību

Atzinums par īpašās kopšanas nepieciešamību

Komisijā pārskata periodā saņemti 2075 jauni lēmuma apstrīdēšanas iesniegumi, no tiem ~ 47% iesniegumi iesniegti izmantojot Komisijas e-pakalpojumu "Iesniegums invaliditātes ekspertīzes lēmuma apstrīdēšanai".

Pārskata periodā, izskatot iesniegtos apstrīdēšanas iesniegumus, pieņemti 2063 administratīvie akti invaliditātes jautājumos, no tiem 1538 lēmumi un 525 atzinumi.

Pārskatot sākotnēji pieņemtos lēmumus, 1132 gadījumos lēmumi atstāti spēkā, savukārt 406 gadījumos pieņemti lēmumi par iepriekš izdotā administratīvā akta atcelšanu/grozīšanu. No 525 pieņemtajiem atzinumiem grozīti 246 (vai izdoti no jauna), savukārt 279 atstāti spēkā. 2022.gada 2.pusgadā pieņemts 1031 starplēmums un 120 lēmumi par administratīvā akta darbības termiņa pagarināšanu uz 6 mēnešiem. Iemesls iepriekš pieņemto lēmumu atcelšanai/grozīšanai ir ne tikai jaunas vai papildus informācijas saņemšana (t.sk. klātienes ekspertīzes veikšana) apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas laikā, bet arī ģimenes ārstu vai ārstējošo ārstu nekvalitatīvi un nepilnīgi sagatavotie nosūtījumi uz Komisiju vai arī nepietiekami kvalitatīvas sākotnēji veiktās ekspertīzes un attiecīgi pieņemtā lēmuma dēļ (trūkst pietiekamas argumentācijas un izskaidrojuma pieņemtajam lēmumam). Atzinums par īpašās kopšanas nepieciešamību grozīts vai izdots no jauna, pamatojoties uz saņemto vides novērtējuma anketu no sociālā dienesta.

Atcelto/grozīto administratīvo aktu procentuālais apmērs par 2022.gadu ir 37 % (t.i., 26 % atcelti/grozīti lēmumi un 47 % atcelti/grozīti atzinumi), kas joprojām vēl ir augsts (2022.gada 1.pusgadā 59%), bet ar tendenci uz kvalitatīvāk veiktu ekspertīzi un argumentētāku lēmumu pieņemšanu. Iepriekš minētais pamatojams ar pārskata periodā turpināto aktīvo darbu vienveidīga invaliditātes noteikšanas kritēriju piemērošanā, izsvērtu un kvalitatīvu lēmumu pieņemšanā un noformēšanā, izstrādājot vadlīnijas, veicot katras reģionālās nodaļas ekspertīžu pēcpārbaudes un to kvalitātes analīzi, organizējot ārstu ekspertu apmācības.

2.2.3. INVALIDITĀTES APLIECĪBAS

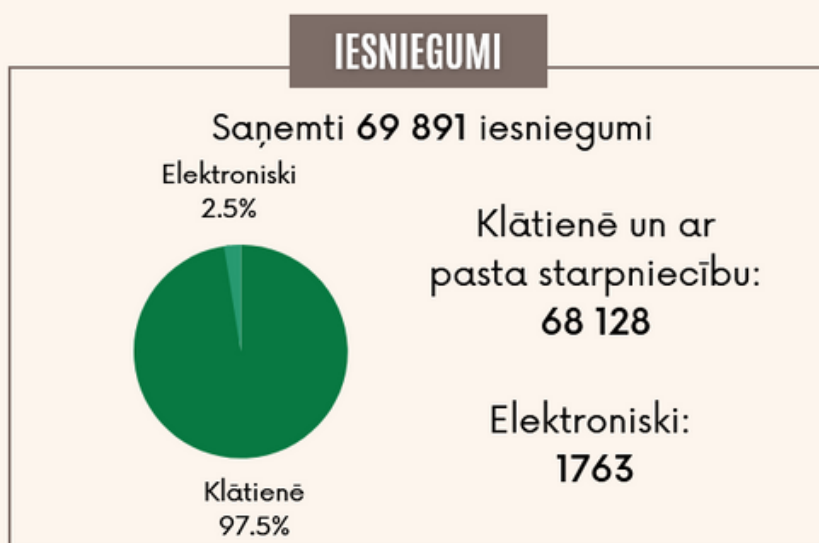
Pārskata periodā izsniegtas 59 332 invaliditātes apliecības, sasniedzot plānoto rezultātu 91.28 % apmērā (Tabula Nr.4). Invaliditātes apliecības personām izsniegtas ne tikai atbilstoši pieņemto lēmumu skaitam, nozaudēto vai bojāto apliecību vietā, bet arī šādu zemāk minēto apstākļu dēļ:

1. personas līdz 2022.gada 27.maijam izmantoja iespēju pagarināt iepriekš noteiktu invaliditātes termiņu, saskaņā ar Invaliditātes likuma Pārejas noteikumu 9.punktu;
2. personām, kurām beidzās noteiktās invaliditātes termiņš un bija iesniegts iesniegums invaliditātes ekspertīzei no 2022.gada 22.novembra līdz 2022.gada 23.decembrim, izdeva starplēmumus par iepriekš noteiktās invaliditātes pagarināšanu uz laiku līdz 6 mēnešiem, bet ne ilgāk kā līdz jauna lēmuma pieņemšanai;
3. 2022.gada 24.decembrī spēkā stājās grozījumi Invaliditātes likumā, kas noteica iespēju pagarināt uz laiku līdz sešiem mēnešiem iepriekš noteikto invaliditātes grupu.

Papildus tam, izsniegto apliecību skaita pieaugumu gada griezumā ietekmēja fakts, ka personām, kurām invaliditāte noteikta uz mūžu, bet apliecība izsniegta uz termiņu 10 gadi, pieprasot jaunas apliecības, tās izsniegtas bez darbības termiņa (t.i. beztermiņa).

2.2.4. IESNIEGUMI, KONSULTATĪVAIS TĀLRUNIS

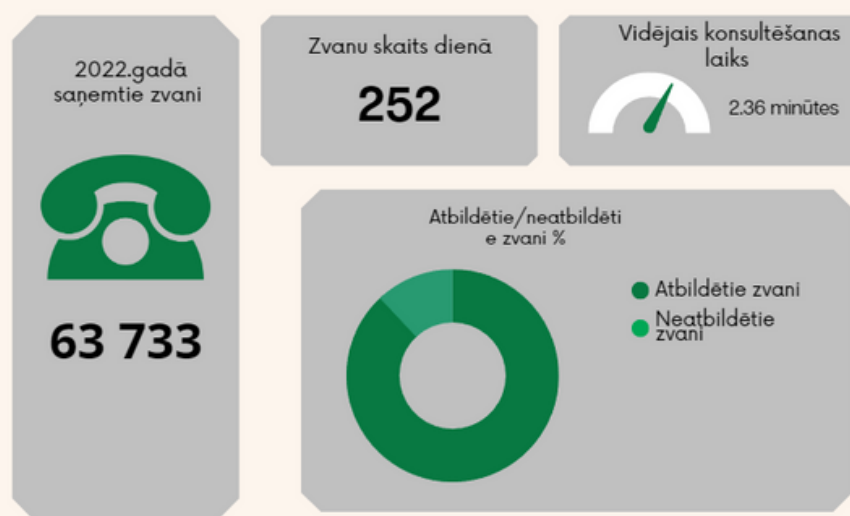
Attēls Nr.9

Analizējot iesniegumu iesniegšanas kanālus redzams, ka "Elektroniski saņemto iesniegumu invaliditātes ekspertīzei un invaliditātes ekspertīzes lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu īpatsvars no kopējā iesniegumu skaita" izpilde ir 1.5 reizi lielāka salīdzinājumā ar plānoto vērtību (Tabula Nr.4). E-pakalpojumu izmantošanas īpatsvars salīdzinot ar iepriekšējo gadu būtiski nav palielinājies, jo klientiem joprojām pieejamāks un ērtāks pakalpojums šķiet Komisijas apmeklēšana klātienē, lai iesniegtu dokumentus, jo apmeklējuma laikā vienlaikus var saņemt konsultāciju par dokumentu izskatīšanas ilgumu, turpmāko atbalstu u.c. pakalpojumiem.

Attēls Nr.10

Konsultatīvais tālrunis

Kopš 2021.gada decembra paplašināts un modernizēts zvanu centrs (kontaktcentrs) un klientus telefoniski konsultē 6 nodarbinātie. Jaunā kontaktcentra funkcionalitāte nodrošina vienā web rīkā ienākošo un izejošo zvanu apstrādi, zvanu pāradresēšanu citam Komisijas nodarbinātajam, nepārtraucot esošo sarunu, kā arī ar jaunā kontaktcentra izveidi nodrošināts, ka saruna ar klientu ir ierakstīta un saglabāta. Kontaktcentrs nodrošina vēl citas funkcionalitātes, kas turpmāk nodrošinās ērtāku un kvalitatīvāku klientu saziņu ar Komisiju. Vienlaikus, lai labiekārtotu darba vidi, Rīgā klientu apkalpošanas speciālistiem labiekārtotas darbstacijas ar apkārtējo skaņu norobežojošām/slāpējošām barjerām. Neskatoties uz uzlabojumiem, pārskata periodā saglabājās palielināta noslodze Komisijas konsultatīvajiem tālruņiem. Komisijas kontaktcentrā saņemti 63 733 klientu zvani, t.i, vidēji 252 zvani vienā darba dienā. Procentuālais īpatsvars atbildēto/neatbildēto zvanu skaits no visiem ienākošajiem zvaniem – 88 % atbildētie zvani, 12 % neatbildētie zvani. Neatbildēto zvanu skaits atkarīgs pārsvarā no klientu paradumiem – ja uz klienta zvanu netiek atbildēts uzreiz, zvans tiek pārtraukts. Viena klienta konsultēšanai vidēji tiek veltītas 2,36 minūtes (Attēls Nr.10).

2.3. KOMISIJAS VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMAS EFEKTĪVAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

2.3.1. APMĀCĪBAS , SEMINĀRI

Lai sasniegtu Komisijas stratēģijā izvirzītos mērķus galvenā prioritāte un arī vērtība ir kompetents, profesionāls, zinošs un ar iniciatīvu apveltīts darbinieks. Pateicoties darbinieku apzinīgajam un nesavtīgajam darbam, nodrošināta spēkā esošo normatīvo aktu prasību ievērošana, kvalitatīva un klientorientēta pakalpojuma sniegšana.

Lai papildinātu savas zināšanas, pārskata periodā Komisijā nodarbinātie piedalījušies mācībās par iepirkumiem, datu aizsardzību, IT risinājumiem tehnisko specifikāciju izstrādē, sistēmisko datu aizsardzības pārvaldību, par skaitliskās informācijas apstrādes rīkiem, aptauju veidošanas rīkiem, risku vadības procesiem valsts pārvaldes iestādē, pārrunu vadīšanu, darbinieku novērtēšanu, arhīvu pārvaldību, arhivēšanu, klientu apkalpošanu, rakstisko saziņu, par emociju regulēšanu, tēmā - no speciālista par vadītāju un saistībā ar Starptautisko pakalpojumu sniegšanu viens darbinieks pilnveidojis zināšanas angļu valodā. Tā pat 12 Komisijas nodarbinātie izmantojuši Valsts administrācijas skolas piedāvātās bezmaksas mācības un seminārus, stiprinot savas zināšanas par dizaina domāšanu, sankciju risku efektīvu pārvaldīšanu publiskajā sektorā, ētiskajām vērtībām valsts pārvaldē, procesu vadībā ar LEAN, u.c.

Turpinātas ārstu ekspertu apmācības, lai invaliditātes ekspertīzes un pieņemtie lēmumi būtu iespējami augstākā kvalitātē gan saturiski par personas veselības traucējumiem un funkcionēšanas ierobežojumiem, gan no administratīvā akta juridiskās noformēšanas aspekta.

Invaliditātes ekspertīžu procesā iesaistītajiem organizētas kopīgas apmācības, sniedzot informāciju par aktualitātēm, kā arī analizējot konstatētās, biežāk pieļautās kļūdas ekspertīžu veikšanā, ekspertīžu aktu noformēšanā, kā arī lēmumu sagatavošanā.

Veiktas pēcpārbaudes visās Komisijas reģionālajās nodaļās, t.i., 10 nejauši izvēlētas ekspertīzes, kā arī veikta rezultātu apspriešana ar katru nodaļu tiešsaistes sanāksmēs. Visi apmācību un pēcpārbaudes materiāli reģionālo nodaļu vadītājiem, vecākajiem ārstiem ekspertiem un ārstiem ekspertiem ir pieejami koplietošanas mapēs saskaņā ar iekšējiem noteikumiem.

Regulāri veikta tiesu lēmumu analīze, saņemot tiesas nolēmumus procesos, kuros Komisija ir kā atbildētājs. Tiesu nolēmumos sniegtās atziņas ņemtas vērā ikdienas darbā nodrošinot invaliditātes ekspertīžu kvalitāti.

MVKN darbinieki snieguši individuālās konsultācijas un apmācības ārstiem ekspertiem un vecākajiem ārstiem ekspertiem, skaidrojot ekspertīzes akta saturu, lēmuma juridisko nozīmi un tā sastāvdaļas, pareizu tiesību normu piemērošanu, sniedzot ieteikumus informācijas iegūšanai. Tāpat organizētas atsevišķas apmācības jauniešiem ārstiem ekspertiem un vadošajiem ekspertiem, kas uzsākuši darba attiecības Komisijā.

Turpināta sadarbība ar ģimenes ārstu un citu specialitāšu ārstu organizācijām, organizējot seminārus un tikšanās ar mērķi noskaidrot nosūtījumā un invaliditātes ekspertīzē iekļaujamo informāciju, informēt par invaliditātes būtību, ekspertīzes saturu utml., lai veicinātu ārstu izpratni par Komisijas pieņemtajiem lēmumiem un apsvērumiem. Latvijas acu ārstu asociācijas sēdē acu ārstiem prezentēti invaliditātes ekspertīzes aktualitātes personām ar redzes traucējumiem.

2.3.2. STRUKTURĀLĀS IZMAIŅAS

Lai veicinātu Komisijas darbības stratēģiskā mērķa sekmīgāku sasniegšanu, ieviestu vienotu procesu pieeju un paaugstinātu Komisijas darbības efektivitāti, veiktas strukturālās izmaiņas, apvienojot Jelgavas nodaļu ar Rīgas specializēto nodaļu - izveidota Jelgavas nodaļa un apvienojot Daugavpils nodaļu ar Rēzeknes nodaļu - izveidots Rēzeknes nodaļas Daugavpils klientu apkalpošanas centrs.

Lai nodrošinātu dokumentu izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumu, izveidota Starptautisko pakalpojumu nodaļa. Papildus tam, Starptautisko pakalpojumu nodaļa kompetences ietvaros nodrošina no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, ārvalsts kompetentās institūcijas vai ārvalstī dzīvojošām personām saņemto dokumentu izvērtēšanu un invaliditātes un darbspēju zaudējuma pakāpes noteikšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu vai divpusējiem starpvalstu līgumiem par sadarbību sociālās drošības jomā, kā arī sniedz kompetentajām institūcijām informāciju par pieprasījumā norādīto personu invaliditāti.

Lai nodrošinātu Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likuma un Ministru kabineta 2022.gada 21.jūnija noteikumu Nr.361 "Noteikumi par valsts institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību, kā arī par profesijām un specifiskajām jomām, kurām piemērojams tirgus koeficients" prasības, pārskatīta atalgojuma sistēma, noteikta kārtība un kritēriji individuālās mēnešalgas noteikšanai, pārskatīti un ar rīkojumu apstiprināti visi amatu apraksti.

Ar mērķi nodrošināt energoresursu taupību un mazinātu enerģētiskās krīzes ietekmi uz Komisijas budžetu, ieviesta virkne pasākumu, piemēram, noteikts attālinātais darbs pirmdienās un piektdienās, tādējādi samazinot apgaismojuma intensitāti, koplietošanas telpās ieviešot sensoru apgaismojumu, ieviešot taupības režīmu siltuma patēriņam, t.i., samazinot temperatūru telpās, kā arī ieviešot efektīvu dabas resursu izmantošanu, proti, kāpņu izmantošanu, lifta lietošana ieteikta tikai nepieciešamības gadījumā kravas pārvadāšanai vai gadījumos, ja darbinieku skar veselības problēmas vai radīts apgrūtinājums. Lai gan bija ieviesti dažādi taupības pasākumi, budžeta pozīcijās – siltumenerģija, ūdens, elektroenerģija – izdevumi pieauga vairāk kā par 30%. Vienlaikus bija pārskatīti vairāki telpu nomas līgumi, kas ietekmēja maksu par telpu nomu. Tā, piemēram, pārslēgts līgums telpām Rēzeknes nodaļai, kur iepriekšējo 1.38 euro par 1 m² cena pieauga līdz 9.68 euro par 1 m².

2.3.3. IEVIESTIE AUDITA IETEIKUMI

Pārskata gadā Labklājības ministrijas auditori snieguši ieteikumus iekšējās kontroles sistēmas darbības uzlabošanai un iespējamo risku un nelabvēlīgo seku mazināšanai, kas saistīti galvenokārt ar Komisijas darbības efektivitātes celšanu, procesu optimizāciju un iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanu.

Komisija 2022.gadā ieviesa Labklājības ministrijas audita departamenta ieteikumus un rekomendācijas šādos auditos:

Invaliditātes ekspertīzes nodrošināšana

Lai nodrošinātu, ka invaliditātes ekspertīzes process ir skaidrs, pamatots, izsekojams un ir piemērota vienota pieeja, kā arī invaliditātes ekspertīzes process īstenots atbilstoši iekšējo un ārējo normatīvo aktu prasībām, apstiprinātas "Invaliditātes ekspertīzes (funkcionēšanas izvērtēšanas) vadlīnijas", iekšējie noteikumi "Kārtība, kādā veic administratīvā akta pēcpārbaudi, kontroli un apmācību invaliditātes ekspertīzes jautājumos", "Kārtība, kādā tiek izdots administratīvais akts iestādē", "Kārtība, kādā tiek izdots administratīvais akts Starptautisko pakalpojumu nodaļā". Vienlaikus turpinās darbs pie IIS pilnveidošanas, kas ļaus izsekot invaliditātes ekspertīzes procesam no iesnieguma saņemšanas brīža līdz administratīvā akta izdošanai. Toties, lai uzlabotu ekspertīzes aktu un pieņemto lēmumu kvalitāti, nodrošināta sistēmiska un izsekojama pārraudzība ārstu ekspertu veiktajām ekspertīzes aktu kvalitātes pārbaudēm, veiktas lēmumu un ekspertīzes aktu incidentālās (par konkrēto gadījumu), nejaušās un regulārās pēcpārbaudes un organizētas ikmēneša sanāksmes, kurās iztirzāti galvenie trūkumi un kļūdas, kas konstatētas lēmumu un ekspertīzes aktu pēcpārbaudēs, kā arī organizētas apmācības ārstiem ekspertiem un vecākajiem ārstiem ekspertiem par konstatēto veiktajās pēcpārbaudēs.

»»»» Fizisko personu datu aizsardzības audits

Lai veicinātu vienotu izpratni par datu apstrādi un uzglabāšanu, izveidota darba grupa, kas, noslēgtā līguma ietvaros ar pakalpojuma sniedzēju datu aizsardzības jomā izskatīja un sniedza viedokli, priekšlikumus un papildinājumus pakalpojuma sniedzēja izstrādātajiem iekšējiem normatīvajiem aktiem.

Izstrādāti un apstiprināti vairāki iekšējie noteikumi:

- "Personāla privātuma politika";
- "Personas datu pārkāpumu atklāšanas, izmeklēšanas un ziņošanas kārtība";
- "Personas datu apstrādes un risku un ietekmes uz privātumu novērtēšanas kārtība";
- "Personas datu apstrādes noteikumi".

Noslēgtā līguma ietvaros pakalpojuma sniedzējs organizēja Komisijas nodarbinātajiem mācību semināru par personas datu apstrādes aktualitātēm. Pēc mācību semināra visi Komisijas nodarbinātie kārtoja paškontroles testu, apliecinot iegūtās zināšanas.

2.4. DARBĪBAS STRATĒGIJĀ SASNIEDZAMO REZULTĀTU IZPILDES ANALĪZE

»»»» Komisijas darbības stratēģijas 2021.-2023.gadam izvirzītā mērķa - nodrošināta vienvērtīga invaliditātes kritēriju piemērošana, izsvērtu un kvalitatīvu lēmumu pieņemšana un noformēšana - pārskata periodā veikto pasākumu rezultāti:

- izstrādātas "Invaliditātes ekspertīzes (funkcionēšanas izvērtēšanas) vadlīnijas", kurās ir noteikti pamatprincipi ekspertīzes procesam un tās aktuālas visiem ārstiem ekspertiem, kas veic ekspertīzes;
- izstrādāti iekšējie noteikumi "Kārtība, kādā veic administratīvā akta pēcpārbaudi, kontroli un apmācību invaliditātes ekspertīzes jautājumos", kas palīdz veikt ekspertīžu procesa uzraudzību un kontroli, "Kārtība, kādā tiek izdots administratīvais akts iestādē", "Kārtība, kādā tiek izdots administratīvais akts Starptautisko pakalpojumu nodaļā";
- organizētas apmācības un semināri Komisijas nodaļu ārstiem, ekspertiem un amatpersonām ar mērķi novērst trūkumus ekspertīzes aktu saturā, analizējot kļūdas;
- MVKN nepārtraukti veiktas gadījumu analīzes, sniedzot rekomendācijas uzlabojumiem saturā, pareizu tiesību normu piemērošanā, tiek veikta rezultātu apspriešana tiešsaistes sanāksmēs;
- regulāri veikta tiesu lēmumu analīze, tiesu nolēmumos sniegtās atziņas tiek ņemtas vērā ikdienas darbā, nodrošinot ekspertīžu kvalitāti;
- veicinot ģimenes ārstu un ārstējošo ārstu izpratni par invaliditātes ekspertīzes procesu un ārsta lomu tajā, turpināta sadarbība ar ģimenes ārstiem un ārstu profesionālajām asociācijām sniedzot informāciju par invaliditātes noteikšanu. Plašāka informācija pieejama pārskata 2.3.1. punktā.

»»»» Mērķa - pilnveidota Invaliditātes informatīvā sistēma - efektīvizēts invaliditātes ekspertīzes process - pasākumu rezultāti:

- izstrādāta Invaliditātes informatīvās sistēmas integrācija ar LVRTC e-Identitātes un eParakstīšanas platformu;
- izstrādāta Invaliditātes informatīvās sistēmas klientiem paredzēto notifikāciju funkcionalitāte;
- izstrādāta Invaliditātes informatīvās sistēmas integrācija ar Oficiālo elektronisko adrešu informācijas sistēmu;
- pilnveidoti un portāla Latvija.lv jaunā ietvara testa vidē izmitināti Komisijas e-pakalpojumi;
- invaliditātes informatīvajā sistēmā izstrādāta datu analītikas un operatīvo atskaišu funkcionalitāte.

Savukārt mērķa – **Īstenota klientorientēta pakalpojuma sniegšana** veiktie pasākumi:

- sagatavotas preses relīzes Komisijas tīmekļvietnē;
- aktuālā informācija – izmaiņas likumdošanā, darba laikā, aptaujas u.c. – ievietota Komisijas Facebook kontā;
- pilnveidota informācija Komisijas tīmekļa vietnē un nodrošināta personas ar invaliditāti ar informācijas piekļūstamību (informācija vieglajā valodā, audioteksti, iespēja palielināt burtu izmēru u.c.).

Stratēģiskā mērķa – **nodrošināta tiesiska un godprātīga datu apstrāde un uzglabāšana** – ietvaros veikto pasākumu rezultāti:

- nodrošināta Komisijas darbinieku apmācība par informācijas sistēmu drošības jautājumiem, fizisko personu datu apstrādi;
- aktualizēti iekšējie normatīvie akti atbilstoši faktiskajai situācijai – izstrādāti un apstiprināti vairāki iekšējie noteikumi: “Personāla privātuma politika”; “Personas datu pārkāpumu atklāšanas, izmeklēšanas un ziņošanas kārtība”; “Personas datu apstrādes un risku un ietekmes uz privātumu novērtēšanas kārtība”; “Personas datu apstrādes noteikumi”. Organizēts mācību seminārs par personas datu apstrādes aktualitātēm.

Realizēto pasākumu mērķa – **lietpratīgi darbinieki** – ietvaros, darbības rezultāti:

- apzināts darbinieku viedoklis par mācību vajadzībām (atbilstoši ikgadējā darba izpildes novērtēšanas veidlapā norādītājam);
- nodrošināta darbinieku apmācība, piedāvājot radošas un inovatīvas mācību iespējas un pieejas;
- veikta darbinieku apmierinātības aptauja par sadarbību, par kolēģiem un Komisiju kā darba vietu;
- organizēti ikgadējie informatīvie semināri, informējot Komisijas darbiniekus par paveikto un nākamajā gadā plānoto, kā arī iespējamiem jauniem izaicinājumiem/sasniegumiem;
- Īstenotas reģionālo nodaļu apmeklējuma vizītes.

Plašāk par darbinieku apmācībām var iepazīties pārskata 2.3.1. punktā.

3.PERSONĀLS

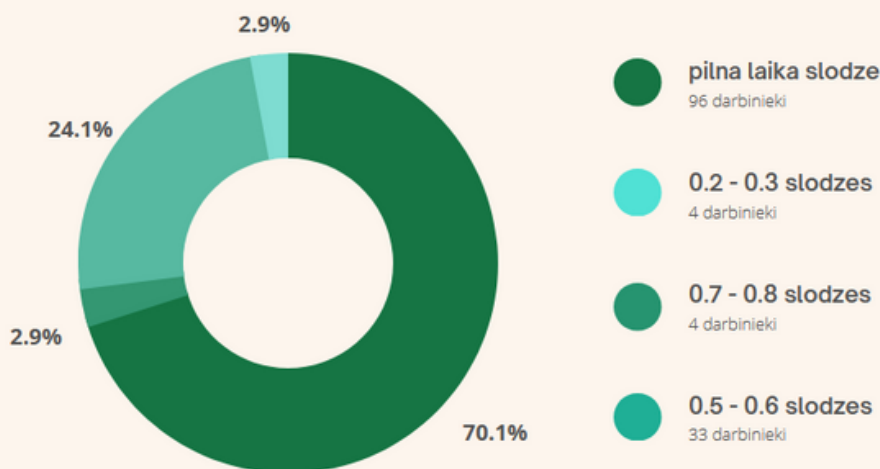
Komisijā faktiskais nodarbināto skaits pārskata gada beigās bija 137 personas (t.sk. ERAF un ESF+ projektu ietvaros), no kurām 42 civildienesta ierēdņi un 95 darbinieki. Kopumā Komisijā 2022.gadā aizņemtas vidēji 116.5 amata vietas (Attēls Nr.11). Personāla mainība pārskata gadā – 10%. Pamatfunkciju nodrošināšanai struktūrvienībās nodarbināti 70% strādājošo, atbalsta funkciju veicēji 30% strādājošo no Komisijā nodarbināto skaita.

Pārskata periodā 71% nodarbināto ir akadēmiskā vai otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība. Nodarbināto vidējais darba stāžs iestādē ir 10,19 gadi.

Komisijā 69% nodarbināto strādā vairāk nekā trīs gadus, 22% strādā no viena līdz trīs gadiem, 9% strādā mazāk nekā vienu gadu. 80% no darbināto kopskaita sievietes.

Komisijas darbinieku sadalījums pa slodzēm

Attēls Nr.11

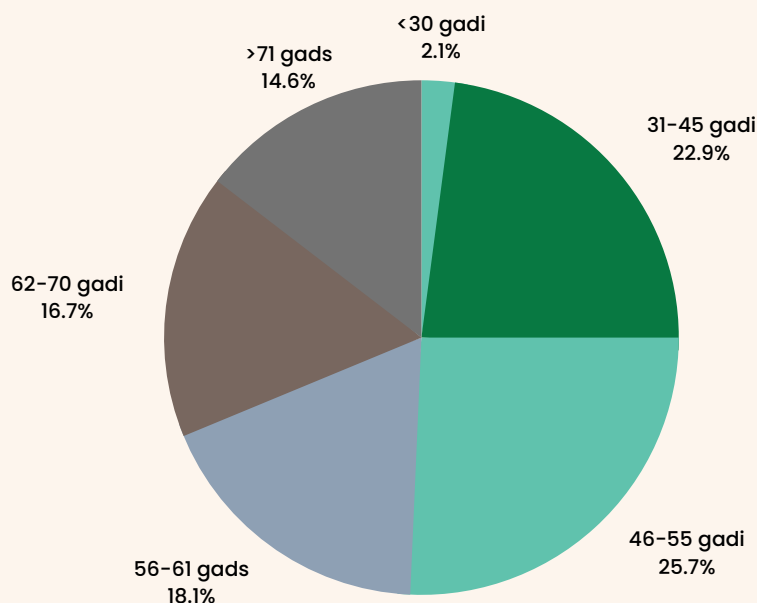

Nodarbināto vidējais vecums ir 56 gadi. Visvairāk nodarbināto Komisijā ir vecumposmā no 46 līdz 55 gadiem – 25,7% un no 31–45 gadiem – 22,9% (Attēls Nr.12).

Pārskata perioda martā un aprīlī veikta Komisijas darbinieku aptauja par apmierinātību ar cilvēkresursu vadību un tās rezultātiem. Aptaujas apkopojuma rezultāti prezentēti Komisijas nodarbinātajiem un tiks ņemti vērā turpmākajai Komisijas attīstības veicināšanai.

Attēls Nr.12

Komisijas personāla sadalījums pa vecuma grupām 2022.gadā

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Attēls Nr.13

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU 2022.GADĀ

FACEBOOK

UNIKĀLIE SKATĪJUMI

91 451

(+ 917 % SALIDZINOT AR
2021.GADU)

LAPAI IR

891

SEKOTĀJI

TĪMEKĻVIETNE

388 609

(+ 47.14 % SALIDZINOT AR
2021.GADU)

TĪMEKĻVIETNEI IR

73 318

LIETOTĀJI

APMEKLĒTĀJU SADALĪJUMS PĒC DZIMUMA

80% SIEVIETES | 20% VĪRIEŠI

VIDĒJI VIENS LIETOTĀJS TĪMEKĻVIETNĒ PAVADA

~2.46 MINŪTES

LIELĀKAIS TĪMEKĻVIETES APMEKLĒJUMU SKAITS PĒC
ĢEOGRĀFISKĀ SADALĪJUMA

Lai nodrošinātu mūsdienīgu un operatīvāku komunikāciju ar sabiedrību, tiek uzturēta Komisijas lapa portālā Facebook. Portālā tiek publicēta aktuālā informācija – izmaiņas pakalpojumu sniegšanā un to saņemšanas nosacījumiem, izmaiņas likumdošanā, darba laikā, vakances, aptaujas, aktuālākie jautājumi, pārpublicēta citu institūciju sagatavotā informācija, kas ir aktuāla personām ar invaliditāti u.c. Uz pārskata sagatavošanas brīdi Komisijas lapai ir 891 sekotājs. Unikālie skatījumi gadā ir 91 451, kas ir pieaudzis par 9 reizēm salīdzinot ar 2021.gadu. Vislielākais skatījumu skaits bija 2022.gada jūlijā. Skatoties apmeklētāju sadalījumu pēc dzimuma – 77 % ir sievietes un 23 % vīrieši un pēc ģeogrāfiskā sadalījumā pa pilsētām vislielākais apmeklētāju skaits ir no Rīgas, tad seko Jelgava, Daugavpils un Jūrmala (Attēls Nr.13).

Komisijas tīmekļvietnē – www.vdeavk.gov.lv pieejama informācija par Komisiju, tās funkcijām, aktualitātēm, Komisijas pakalpojumiem un iespēju uzdot sev interesējošu jautājumu izmantojot tīmekļvietnes funkcionalitāti "Uzdot jautājumu". Pēc Google Analytics informācijas 2022.gadā Komisijas tīmekļvietnē fiksēti 388 609 unikālie lapu skatījumi, kas ir par 124 502 vairāk nekā 2021.gadā. Lietotāju skaits 2022.gadā ir 73 318, kas ir par 25 361 vairāk salīdzinot ar 2021.gadu. Vidēji viens lietotājs tīmekļvietnē pavada ~2.46 minūtes (Attēls Nr.12). Reizi gadā tiek veikta tīmekļvietnes piekļūstamības novērtēšana.

Pārskata periodā sagatavots un nosūtīts Latvijas ārstu biedrībai un ģimenes ārstu asociācijām informatīvais materiāls par invaliditātes noteikšanu personām ar arodslimību. Bērnu klīniskās slimnīcas Oftalmoloģijas klīnikas rīta sēdē nolasīta prezentācija par invaliditātes ekspertīzi (jaunumiem, aktualitātēm) bērniem ar redzes traucējumiem.

Komisijas pārstāvji 2022.gadā piedalījās Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības organizētā konferencē un tās dalībniekiem sniedza informāciju par Komisijas darbību, pakalpojumiem, invaliditātes un darbspēju zaudējuma izvērtēšanas principiem saistībā ar arodslimībām.

Tāpat sagatavota "ceļa karte" par Komisijas sniegto atbalstu Ukrainas pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri izceļo no Ukrainas vai kuri nevar atgriezties Ukrainā Krievijas militārā iebrukuma dēļ, kā arī materiāls "Invaliditātes ekspertīzes process civiliedzīvotājiem no Ukrainas" tika prezentēts Ārstu biedrības sanāksmē.

Komisijas Klientu apkalpošanas nodaļas vadītāja un Starptautisko pakalpojumu nodaļas vadītāja 2022.gada 10.jūnijā un 13.jūnijā uzstājās informatīvajā pasākumu ciklā pašvaldību sociālā dienesta darbiniekiem ar ziņojumu par invaliditātes ekspertīzes procesu Ukrainas civiliedzīvotājiem un aktualitātēm Komisijas pakalpojumos.

Tiesības apstrādāt IIS iekļauto informāciju saistībā ar prognozējamu invaliditāti un invaliditāti, tostarp personas datus, Invaliditātes likumā ir noteikts daudzām institūcijām un personām to darbību reglamentējošos normatīvajos aktos noteikto funkciju vai deleģēto uzdevumu izpildei. Dati par personām ar prognozējamu invaliditāti un personām ar invaliditāti, kas nepieciešami sociālās drošības sistēmas maksājumu un citu valsts noteikto atvieglojumu piešķiršanai, palīdzības sniegšanai personām ar invaliditāti, invaliditātes riska un invaliditātes seku mazināšanai no Komisijas IIS tiek eksportēti – pašvaldībām un to izveidotajām institūcijām, kuras nodrošina pakalpojumus vai nodokļu un nodevu atlaides personām ar invaliditāti, Labklājības ministrijai, VSAA, Nodarbinātības valsts aģentūrai, Sociālās integrācijas valsts aģentūrai, Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai, Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijai, Bāriņtiesām, Izglītības un zinātnes ministrijai, valsts SIA "Nacionālais rehabilitācijas centrs "Vaivari"", Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Sabiedrības integrācijas fonda sekretariātam, Būvniecības valsts kontroles birojam, izmeklēšanas iestādēm un prokuratūrām, Ceļu satiksmes drošības direkcijai, Valsts reģionālās attīstības aģentūra u.c..

Vairākās Komisijas nodaļās joprojām tiek uzturētas saistībā ar COVID - 19 izveidotās speciālas iesniegumiem paredzētas pasta kastes, kurās klients var ievietot Komisijai paredzētos iesniegumus un dokumentus. Šāda iespēja tiek piedāvāta klientiem Valmieras nodaļas Gulbenes klientu apkalpošanas centrā, Liepājas nodaļā, Valmieras nodaļā, Rēzeknes nodaļas Daugavpils klientu apkalpošanas centrā, Jelgavas nodaļā un Rīgas apvienotās nodaļas Jēkabpils klientu apkalpošanas centrā.

Personu ar invaliditāti ērtībām un lai mazinātu personu un iestāžu administratīvo slogu, Komisija nodrošina iespēju izmantot valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv izvietotos e-pakalpojumus.

- ▶▶▶▶ • E-pakalpojums "Mani dati VDEĀVK" nodrošina personai piekļuvi saviem invaliditātes ekspertīzes lēmumiem un atzinumiem, aplūkot informāciju par invaliditātes termiņa beigām vai invalīda apliecības derīguma termiņa beigām, pārskata gadā pakalpojums izmantots 63 032 reizes* (2021.gadā - 50 807, 2020.gadā - 58 854).
- ▶▶▶▶ • E-pakalpojumu „Iesniegums VDEĀVK par invaliditātes ekspertīzes veikšanu” 2022.gadā izmantojuši 1763 klienti (2021.gadā - 2630, 2020.gadā - 2892 iesniegumi, 2019.gadā - 668 iesniegumi).
- ▶▶▶▶ • E-pakalpojums „Iesniegums invaliditātes ekspertīzes lēmuma apstrīdēšanai” nodrošina personai iespēju viena mēneša laikā no invaliditātes ekspertīzes lēmuma spēkā stāšanās dienas iesniegt Komisijā iesniegumu lēmuma apstrīdēšanai. Pārskata periodā iesniegti ~ 47 % iesniegumi izmantojot e-pakalpojumu. Salīdzinājumā ar 2019.gadu - 41,9%, 2020.gadu - 40,8% un 2021.gadu - 50,4 % pakalpojums izmantots aktīvāk, kas skaidrojams ar e-pakalpojuma pieejamību un ērtumu personām.
- ▶▶▶▶ • E-pakalpojums „Invaliditātes apliecības atkārtota izsniegšana” nodrošina iespēju iesniegt iesniegumu, lai klātienē saņemtu invaliditātes apliecību, ja tā ir nozaudēta, bojāta, iznīcināta, prettiesiski atsavināta, mainījušies personas dati, ir beidzies vai drīz beigsies apliecības derīguma termiņš (gadījumos, kad izdotās apliecības termiņš ir mazāks kā noteiktās invaliditātes termiņš (piemēram, ja invaliditāte noteikta uz mūžu, tad apliecības, kuras tika izsniegtas līdz 30.06.2021. to termiņš bija uz 10 gadiem). Pārskata periodā e-pakalpojumu izmantojuši 790 klienti.
- ▶▶▶▶ • E-pakalpojumu „Universālais pakalpojums personas invaliditātes statusa noteikšanai” pārskata periodā izmantojušas 287 496 juridiskās personas, veicot 4 354 187 darbības, kas ir gandrīz uz pusi vairāk nekā 2021.gadā - 2 946 432.

*Viena persona var skatīt un veikt vairākas darbības, unikālās personas netiek uzskaitītas, bet uzskaitīts tiek pieslēgumu skaits

5. 2023.GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Komisijas izaicinājumi un prioritātes 2023.gadā atbilstoši Komisijas darbības stratēģijai 2021.-2023.gadam vērsti uz Komisijas darbības jomu pilnveidošanu/uzlabošanu, darbinieku lietpratības attīstību un klientorientētu pakalpojumu sniegšanu.

5.1. Iepriekšējā gadā iesāktie pasākumi, kas tiks turpināti

- Turpināt stiprināt MVKN lomu kvalitatīvu lēmumu sagatavošanā, t.sk. veicot veikto ekspertīžu kvalitātes analīzi un sniedzot redzējumu par konstatētajām nepilnībām un risinājumiem to novēršanai.
- Turpināt sadarbību ar ģimenes ārstu un citu specialitāšu ārstu organizācijām, organizēt seminārus un tikšanās ar mērķi noskaidrot nosūtījumā uz invaliditātes ekspertīzi iekļaujamo informāciju, informēt par invaliditātes būtību, ekspertīzes saturu un citiem jautājumiem, lai veicinātu ārstu izpratni par Komisijas pieņemtajiem lēmumiem un apsvērumiem.
- Turpināt ERAF projekta Nr.2.2.1.1/19/1004 "Invaliditātes ekspertīzes pakalpojumu kvalitātes uzlabošana" īstenošanu un pilnveidot IIS programmatūru, veicot nepieciešamos pasākumus, lai 2023.gada 3.ceturksnī pilnveidoto IIS palaistu produkcijas vidē.
- Turpināt 4.3.6.2.SAM projekta "Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas darbības efektivitātes un kvalitātes uzlabošanas īstenošanu, paaugstinot personu ar invaliditāti vai funkcionēšanas ierobežojumiem apkalpošanas efektivitāti un kvalitāti un komisijas nodarbināto profesionālās spējas.
- Turpināt ekspertīzes aktu un lēmumu pilnveidošanu.
- Turpināt Komisijas klientu apzināšanu par sniegtajiem pakalpojumiem, veicot apmierinātības aptaujas.
- Turpināt Komisijas darbinieku apmācības par IS drošības jautājumiem, fizisko personu datu apstrādi.
- Turpināt darbinieku vajadzībām atbilstošas apmācības, piedāvājot radošas un inovatīvas mācību iespējas un pieejas.

5.2. nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

- Sagatavot priekšlikumus un nepieciešamo darbības plānu Komisijas kapacitātes stiprināšanai, tajā skaitā, paaugstinātas intensitātes apstākļos, lai nodrošinātu lēmumu savlaicīgu pieņemšanu un lēmuma pieņemšanai nepieciešamā laika (dienu skaita) samazināšanu, lai sekmētu personas tiesības pēc iespējas ātrāk saņemt nepieciešamo atbalstu invaliditātes seku mazināšanai.
- Izstrādāt klientu apmierinātības aptaujas anketu un veikt Komisijas klientu apzināšanu par sniegtajiem pakalpojumiem.
- Sniegt atbalstu Labklājības ministrijai normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu izstrādē, tajā skaitā, konceptuālā ziņojuma izstrādē par bērnu invaliditātes novērtēšanas kritēriju maiņu.

- Uzsākt darbu pie nākamā perioda Komisijas stratēģijas izstrādes, veicot analīzi par esošās stratēģijas ieviešanas progresu.
- Nodrošināt Komisijas darbinieku apmācību par IS drošības jautājumiem, nodrošināt informācijas saglabāšanu par Komisijas darbinieku informēšanu par izmantotās IS drošības pasākumiem un lietošanas nosacījumiem un Komisijas iekšējā normatīvā akta par IS drošību aktualizēšanu atbilstoši faktiskajai situācijai.
- Veikt novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību plānotajām un esošajām datu apstrādēm. Apstiprināt datu apstrādes reģistru.
- Nodrošināt nodaļās veikto ekspertīžu kvalitātes analīzi un pārrunāt pārbaudē konstatētās nepilnības.
- Izstrādāt un apstiprināt jaunu iekšējo normatīvo aktu "Iepirkumu veikšanas kārtība", norādot termiņu ierosinājuma par iepirkuma procedūras uzsākšanas korektu sagatavošanu.
- Nodrošināt arhīva pārvietošanu uz jaunajām telpām Ventspils ielā 53.
- Izstrādāt un apstiprināt jaunu iekšējo normatīvo aktu "Dokumentu pārvaldības noteikumi".
- Izstrādāt un ieviest Komisijas iekšējo informācijas tīklu "Intranet".

PIELIKUMI

1.pielikums

Bērni, kuriem pirmreizēji noteikta invaliditāte, sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un izglītošanās statusa 2022.gadā Latvijā*

(dati 2022.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabIS) uzkrātiem datiem)

Vecums invaliditātes noteikšanas brīdī (gadi)	Bērni kopā	tajā skaitā:		no tiem: māsās	
		zēni	meitenes	zēni	meitenes
Kopā	1 191	726	465	198	154
0	160	96	64	1	0
1	53	29	24	0	1
2	80	46	34	0	0
3	145	97	48	2	3
4	123	84	39	4	1
5	92	64	28	11	4
6	71	52	19	11	6
7	59	32	27	14	14
8	63	44	19	26	12
9	54	32	22	22	12
10	39	27	12	18	7
11	32	20	12	15	9
12	34	13	21	8	14
13	38	18	20	13	15
14	44	20	24	14	19
15	37	15	22	13	16
16	30	14	16	10	13
17	37	23	14	16	8

* Bērna izglītošanās statusu nosaka, pamatojoties uz bērna pārstāvja sniegto informāciju invaliditātes ekspertīzes brīdī. Vienam bērnam pārskata periodā var būt vairākas invaliditātes ekspertīzes un vecumi.

Uzskaitē esošās pilngadīgās personas ar invaliditāti sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un nodarbinātības 2022.gada decembrī Latvijā*
(dati 2022.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabIS) uzkrātiem datiem)

Vecums (gadi)	Pilngadīgie kopā		tajā skaitā:			
	Kopā	t.sk. strādājošie	vīrieši	t.sk. strādājošie	sievietes	t.sk. strādājošie
Kopā	197 397	54 753	91 084	25 272	106 313	29 481
18-29	7 066	2 197	3 982	1 170	3 084	1 027
30-39	12 070	4 988	6 901	2 680	5 169	2 308
40-49	20 024	8 571	10 695	4 069	9 329	4 502
50-59	39 956	17 966	19 719	7 822	20 237	10 144
60	6 179	2 585	2 959	1 139	3 220	1 446
61	6 703	2 732	3 196	1 203	3 507	1 529
62	6 869	2 721	3 265	1 218	3 604	1 503
63	6 915	2 459	3 209	1 047	3 706	1 412
64	6 705	2 034	3 193	936	3 512	1 098
65	6 045	1 491	2 809	690	3 236	801
>=66	78 865	7 009	31 156	3 298	47 709	3 711

Uzskaitē esošo personu ar invaliditāti skaits sadalījumā pēc administratīvās teritorijas 2022.gada decembrī

(dati 2022.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabIS) uzkrātiem datiem)

Novads, pilsēta	Personas ar invaliditāti - unikālais skaits	Invaliditātes grupa*			
		I grupa	II grupa	III grupa	Bērns ar invaliditāti
KOPĀ	206,386	27,431	89,532	83,485	9,056
Aizkraukles novads	3,499	491	1,459	1,462	145
Alūksnes novads	1,744	297	699	713	58
Augšdaugavas novads	3,341	543	1,726	1,039	86
Ādažu novads	1,246	149	552	448	112
Balvu novads	3,579	545	1,422	1,529	135
Bauskas novads	4,656	659	2,142	1,693	222
Cēsu novads	4,955	673	2,025	2,097	224
Daugavpils	9,327	1,282	4,790	3,022	388
Dienvidkurzemes novads	3,424	595	1,728	994	159
Dobeles novads	3,473	483	1,532	1,391	130
Gulbenes novads	2,582	494	1,129	884	102
Jelgava	6,439	812	2,999	2,492	273
Jelgavas novads	3,594	512	1,580	1,419	145
Jēkabpils novads	4,738	565	2,092	1,954	196
Jūrmala	4,457	609	1,978	1,760	174
Krāslavas novads	2,742	400	1,302	983	93
Kuldīgas novads	3,557	433	1,565	1,467	120
Ķekavas novads	2,074	246	817	886	157
Liepāja	6,541	1,061	3,384	1,816	378
Līmbažu novads	4,147	525	1,509	2,068	143
Līvānu novads	1,641	209	722	673	58
Ludzas novads	3,613	432	1,318	1,803	100
Madonas novads	3,623	533	1,418	1,596	139
Mārupes novads	1,733	220	676	697	161
Ogres novads	4,513	645	1,822	1,834	279
Olaines novads	1,882	221	741	814	127
Preiļu novads	2,252	326	962	914	79
Rēzekne	4,532	546	1,747	2,134	184
Rēzeknes novads	4,492	496	1,635	2,254	167
Rīga	56,836	7,169	24,198	23,813	2,608
Ropažu novads	2,557	338	1,159	964	134
Salaspils novads	1,886	226	835	767	86
Saldus novads	2,685	345	1,297	943	136
Saulkrastu novads	805	120	349	315	33
Siguldas novads	2,407	352	945	1,008	147
Smiltenes novads	2,045	277	799	888	100
Talsu novads	5,657	771	2,630	2,147	178
Tukuma novads	4,097	520	1,724	1,688	216
Valkas novads	970	135	441	365	40
Valmieras novads	6,445	940	2,483	2,837	307
Varakļānu novads	480	61	187	222	18
Ventspils	5,025	612	2,176	2,164	143
Ventspils novads	1,240	193	520	490	46
Adrese nav norādīta/ ārzemju adrese	4,855	370	2,318	2,038	130

*Viena persona pārskata periodā var būt gan bērns, gan pilngadīgais. Vienai personai vienlaicīgi var būt vairākas invaliditātes grupas, tāpēc summa, saskaitot pa invaliditātes grupām, ir lielāka nekā unikālo personu skaits.